

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-utca SIMON-ház Kúria József ut
kereskedővel szemben.

HIRDETÉSEK,

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szelemi részét illető
minden külső és belső érdeklődés.

érmentelen levelek csak ismert kazékról
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidéki
postán küldve

Egész évre	10 ft — kr.
Félévre	5 ft — kr.
Negyedévre	2 ft 50 kr.
Egy órára	1 ft — kr.

Hirdetési díj:

Or-hasábspeltisor egyszeri beiktatásáért 5k.
Hélygdíj minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyiltér 4 hasábspeltisorért 20 kr.
Hirdetést vagy reclamat magában foglaló
ajdonság sora 50 krajczár.

XVI. évfolyam 1889.

Debreczen. Szerda, Január 16.

II. szám.

FÜST.

(T.) Nagy és nehéz napok! Két áramlat zúdult most a kormányra. Tisza Kálmán dicsőségével eltöltött kormányzásának 14-ik évében ismét ott áll, ahol állt egykoron a vámkérdés miatt, mikor megóvta hazáját és a birodalmat egy végzetessé válható elkeseredett önös harcától, ama nagyszerű igazsággal tartván, hogy: „még a soványabb egyezés is jobb, mint a kövér per.“ Eppen úgy áll most, mint Sionama viharban, mely nemcsak körülte, de hazája biztonsága felett, nem csak az ellenzék részéről, de saját pártja kebelében is kerekedett. Hogy miért? Azt ne bolygassuk ma, majd fölszínre veti titkát a hullám, de tény, hogy a megpróbáltatás nehéz óráit éli ismét.

És animóban van az ellenzék. Az Apponyi szónoklata alatt majd nem beteljesült, hogy: „Kicsiny nekem ez a ház, kirugom az oldalát.“ Mintha mondták volna: „most kell verni a vasat, amíg meleg.“ Es a nagy, az imponáló hatalmas kormánypárt ott áll, mint ki lelkiismeretének furdalásával foglalkozik. Helyesen jegyezte meg egyik képviselő hogy: „Apponyinak ma beszélnie sem kellett volna csak prüsszenteni, még is megkapta volna, az éljenzés viharát, és a frenetikus tapsot.

S vajjon mit érezhetett Tisza Kálmán és Fejérváry Géza báró, e két ősz államférfi, kiket kötelességük állított a sorompóba, nem tetszetős beszédek hangoztatni, ideális képeket festeni, még éretlen gyümölcsök leszakasztásával kecsgetni az emberi gyarlóságot, hanem a komoly valósággal, a lehetőséggel, haza és király iránti kötelességgel számot vetve szirként állni meg a zajló tenger hullámcsepái közepett.

Nem is szólva arról, hogy ama jól kibondolt ellenvetések, a 14. §. ellen szapantborok, melyeket a Tisza érvei párányaikra fognak szétfreccsenteni, könnyű beszélgetni Apponyinak. Könnyű neki oly

intézkedéseket követni, melyek egy nagyszerű tűzijáték sziporkázásával hatnak a kedélyekre, de amely sziporkák tarthatatlanságát azonnal bebizonyítja a sötét éj, amint elnyelte őket, s utánuk következnek. Az ideálisan számító kombinációk számainak elértéktelenítésére elég egy reális czeruza, a légvárak égbenyuló tornyainak eltiúntetéséhez elég a valóságnak egy fuvallata. Mert ha azok a nemzeti dolgok, melyekről Apponyi beszélt, a hadseregben megvalósíthatók volnának, az az, ha a közös hadsereg magyarítható volna, ahhoz nem kellene Apponyi Albert, mert régen haza jött volna már Kossuth Lajos. Sőt ő még kevesebbel is, egy önálló magyar hadsereggel is megtudna elégedni. Mert, hogy mennyire nem veszi a dolgot komolyan az, ki a közös hadseregbe nemzetiségi választóvözekek beviteléről beszél ma, a mikor a keleti határszélen orosz ágyuk felett füstölög az ég kancsó, — azt magyarítani sem kell bővebben.

Annak, kit alkotása oly hatalmas szónoki tehetséggel áldott meg, mint Apponyi grófot, semmi sem könnyebb mint szenzációs szónoklatokat tartani, plane ha elvannak rá határozza az ellenzéken, hogy közhentését is megéjlenzik, prüsszentését is megtapsolják. Egy szenzációs regény is mindig felkapottabb olvasmány, mint a lélektani igazságon alapuló, a komoly valóság és a józanság magaslátán tündöklő mű, s aki nem akar mást, csak hatást, az bizonyítván nem a „Húság vásárát“ vagy a „Pusztá házat“, hanem a „Vörös malmost“ vagy a „Rocombol ifjúságát“ olvassa. De míg előbőlekből az életet tanulja megismerni, utóbbiak képzeltív és kapkodóvá teszik az elérhetetlen után.

Ilyen ideális tromf annyi van az Apponyi beszédében a törvényjavaslat ellen, hogy akik nem céloznak egyébre, mint a tromfok hatásának a nagyközönségbe való átvitelére, azok lelkesedve ujjonghatnak, de akik előtt a haza meg-

védése komoly feladatként magaslik ki, kik a helyzet nyomasztó voltát átérzik, azok csak aggodalommal tekinthetnek az ily szemképrázató agitációra, melynek, a kormány megbuktatásán kívül semmi egyéb célját nem ismerik. Ez a cél pedig, ebben az órában a legveszedelmesebbek egyike.

Mert mi lenne vajjon, ha ezt a javaslatot nem bírná keresztül vinni a mai kormány.

A vizsgálóbírók qualificatiójához. Sok panasza adott okot már, hogy törvénykezési gyakorlatunkban a vizsgálóbíró qualificatiója a törvény ellenére alább lett szállítva. A törvény meghagyja, hogy a vizsgálatot rendszert bíró teljesítse s a gyakorlat oda fejlődött, hogy a legtöbb vizsgálatot aljegyzők és joggyakornokok vizsík. A bünyádi eljárás javaslata nem rendelkezén ez iránt, a „Jogtudományi Közöny“ felvetette a kérdést, vajjon a kormánynak szándéka e a jelenlegi gyakorlatot továbbra is feltartani? A kérdésre Vlássics Gyula, a javaslat egyik szerkesztője, kijelenti, hogy a javaslat a bírói szervezeti törvény számára tartotta fenn a vizsgálóbírószervezetét és egész rendszeréből következik, hogy vizsgálóbíró csak bíró lehet.

Képviselőválasztási mozgalmak. A Sztányi Bernát elhunytá folytán megüresedett vágszterezze belusi választókerületben, a tartott értekezleten egyhangulag s nagy lelkesedéssel Zsámbokréthy Emilt, a vármegye közszertében álló alispánját kiáltották ki képviselőjelölttül.

Törvénykezési könyvtárak. Az igazságügy miniszter körendeletet intézett az összes kir. törvénykezési elnökeikhez, melyben felhívja őket, hogy a céljának megfelelő jogirodalmi könyvtár létesítése iránt a vezetésük alatt álló törvénykezési tevék meg a kellő intézkedéseket s egyuttal összesen 10,000 frtot utalványozott a könyvtárak alapításának kezdeményezésére.

Országgyűlés.

Budapest, 1889. Január 15.

A véderőj a vaslat feletti általános vita tovább folyt a képviselőház mai

— Nem a szívetem — a kezemet adtam oda. Nem szeretem őt Arthur — de értse meg az övé kellet lennem.

— Gyermekek! ne vétkezzen a hitvesi becsület ellen,

— És ezt maga mondja!?

— Igen, én a ki imádom szívetem minden csepp vérével, kétségbeesett lellem egész hevével, kérem, könyörgöm, ha martirja lett a sorsnak, viselje türelemmel tövis koszorúját.

— Arthur te isteni lelkű ifjú. — Erzem hogy nem leszek vele boldog soha. Ime nézd ez lesz az én jövőm.

Vilma megmutatta a két képet.

— Hiszed tehát már szavaimat! Ez lesz az én boldogságom. Összetéptt rózsalevél vagyok beledobva a zúgó habokba.

— És az a két kép mivé lett hol a rózsaszín mosolygva nyílik a szerelem édenében?

— Semmivé lett. Eloszlott... Alomkép volt csupán!

— Szép álom, csak eltudjalak feledni.

Vilma meghatottan, reszkető hangon mondá Arthurnak:

— Ha eszedbe jutok, ha fájni fog a szíved miattam; nyugtasson meg a dal, mely rajtam annyiszor könnyített, melyet tőled tanultam s mely boldogságom gyászadalává lett. Azután odalépett a zongorához s olyan fájón, keszérien, szívtrávozón játszottá el, hogy sirt belé a lelke.

Azért erdő, hogy zöldeljen,
Azért vihar, hogy tördeljen,
Azért a szív, hogy szeressen,
Fájdalmában megrepedjen, repedjen.

Az utolsó sornál nem bírta visszatartani könnyeit s keble ideges hullámzásáról látni lehetett, hogy zokog benne a szív! Sir a lelke, zokog a szíve a menyasszonynak.

— Ha pedig én jutnék valaha eszébe, ne fájjon a szíve miattam csak játsza el

ülésében. Gromon Dezső államtitkár volt az első szónok, ki majdnem másfél órai beszédében, tüzetesen terjeszkedett ki a javaslattal kapcsolatosan szövegére hozott kérdések valamennyire, ezáltalva rokonszenves, megnyerő modorban az ellenzékí vádakát.

Utána Irányi Dániel szólt az önálló hadsereg álláspontjáról a törvényjavaslat ellen; majd Tisza Istvánnal és Gromon Dezső államtitkárrel polemizált, hangsúlyozva tisztizsganyelvne nézve, hogy szegényletes, ha Magyarországon az ifjúság, a német nyelv nem tudása miatt nem nyerheti el a tisztiz rangot a hadseregben; azon vádra, mintha az ellenzék a nemzet szenvedélyeinek szításában lenné gyönyörűségét, azt feleli, hogy a mit a nemzeti szenvedélyek és gyengék szításának neveznek, az nem egyéb, mint a nemzet önérzetének ébresztése. Szónok, beszédét a szélsőbál zajos éljenzésekkel és tapsokkal fogadta.

Pulszky Agost behatóan taglalta a javaslat ellen felhozott fontosabb érveket; Apponyi Albert gróffal és Horváth Boldizsárral sikeresen polemizált s főként az alkotmányjogi aggodalmak eloszlásával foglalkozott tüzetesen. Széles alapu tanultságra valló fejtegetésekbe bocsátkozott, végül az alkotmánygarantiáknak korszakonként módosuló természetéről. Az ellenzék, melynek Pulszky sok kellemetlen igazságot mondott, türelmetlenül és zajongva viselkedett szónok beszéde alatt, úgy hogy elnök igen erélyesen lépett föl s egy közbe kiáltás folytán Tisza s miniszterelnök is megmondá az ellenzéknek, mily kevéssé tudja tisztelthen tartani az alkotmányos jogok alapját, a véleménysszabadságot.

Hisz! Ha ugy vesszük...

(T.) Folyton arra az állításra kell visszazártnem, hogy a mi hazafiaskodási frázisunk nagy tévedésben szenved. Az 1848 előtti és az utáni kormányok 1876 ig, ugy hozzá szoktattak bennünkett a kormány ellenes érzelmekhez, hogy a haza iránti kötelességet ellenzékeskedéssel róni le még mindig forgalomban lévő fekete bankó. Mert ime határtalan az ellenzékí sajtó öröme a felett, hogy a függetlenségi párt megéjlenzte és megtapsolta Apponyit, a mérsékelt ellenzék pedig, a függetlenségi pártnak hazafias érzelméből folyt eme készségeit viszonzandó, megtapsolta Ugront. De legkivált azért: „mert a jó h-

egykedvűen a második versét ennek a dalnak.

Azért csillag hogy ragyogjon,
Azért asszony hogy megcsaljon,
Azért jöttem a világra:
Hogy bolonduljak utána-utána.

Azután közönyös hangon mondá Vilmanak. Azt hittem hogy ma elmegek a bálunkra, a ezért öltöztettem így iel. De elvan temetve az én jó kedvem örökre; csak bucsuzni vagyok még itt ifjúságotól. Tudja mikor először találkoztunk a bálón? Ma lesz épen egy éve...

— Ebben az évben születtem, ebben az évben akarok meghalni. Elmondhatom legalább, hogy boldogan élttem.

— Nem ugy Vilma — felejtjük el egymást örökre. Álom volt — felejtjük el — hiszen az álmok ugy is hazudnak.

— Nem mindegyik.

— Derüljön Kegyedre egy szép, egy boldog jövő reggele. Isten vele Vilma nagysád!

— Isten veled te nemes nagy lélek, lelkennek elszakadt legnemesebb leánya.

Vilma könyekre fakadt, annyira fájt a szíve és odaborult Arthur kezére és mielőtt megakadályozhatta volna, érezte kezén a lány ajkának forró lehelletét és az égő könnyeket, mely csökjába vegyült.

Arthur megcsókolta a lány lábában égő, forró homlokát! Azután sietve eltávozott.

Az esküvő nagy pompával folyt le, Vilma a Burger neje lett. Ez esemény után három nappal a fővárosi Lapokban a többek között ezt is lehetett olvasni

Ki'ogott holtest.

Ma reggel Vác alatt a Dunából egy 18—20 évesnek látszó, elegáns öltözött leány hulláját fogták ki a parti halászok. A tett oka szerencsétlen szerelem lehetett, mely a gyönyörű fiatal leányt a habok karjaiba ker-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Alomképek.

Irta: Bizám Endre.

(Folyt. és Vége.)

— No de megyek én a mamához — már rég nem beszéltem vele. Önök még csak diskuráljanak, tudom hogy van beszélni valójok az olyan régi ismerősöknek, a kik sokáig nem látták egymást. Beszélgessek. — Oh, én nem félttem a jegyesemet, hehe... nem vagyok féltékeny hehehe... ösmerem az atyját... becsületes ember... lehetne.

— De kérem Burger ur!

— Nono, hát megyek már — addig is ajánlom magamat — ich empfehle mich! — Hát ne felejtse el kérem doktor ur — azt tapasztalatló mondok, hogy Geduld, Gedner! ez hozza meg a rózsát... No adió doktor ur!

Vilma sápadtan állt egy zsölyéhez támaszkodva, hogy el ne szédüljön. Fehér foguival finom bársony ajkába harapott, hogy szinte majd kibugyant belőle a vér.

Ilyen ostobának lenni, mint ez az ember! Itt hagyja őt ezzel az emberrel egyedül. És még azt mondja, hogy nem félti! Oh, hogy el van bizakodva az örült! Ha most atyját nem nem tekintené, ha ez a csapás nem érte volna őket, hogy kijátszaná ezt az ostoba majmot. Nem értette meg szeme intéséből, hogy maradjon, nem vette észre, hangján, hogy kérte, ne menjen most el, ne hagyja őket magukra. Ha mindig unott, kellemetlen teher volt is a jelenléte, most szívesen türte volna meg. Félt ettől az embertől, reszkettett annak vadul forgó szemétől.

Hogy álljon meg előtte, ki mint egy élő szemrehányás fakó arcával, fájdalmas tekintetével néz feléje, üldözi őt... Mit telegen

kérdéseire, hogy igazolja magát? Mit mondjon, mért lett hűtlen hozzá, — mért esalta meg? Lábai reszkettek, alig bírták, érezte, hogy össze fog roskadni arra a kérdésre. — Azt mondja, hogy kíváncsi volt az ő nemes szívére — az is ugy dobog, ugy bevül a leányszerelem után az is ugy eped, mint más közönséges szív!...

Oh, de az a csók, az a csók! Az ott ég az ajkán, azt le nem törölheti semmi, azt vissza nem veheti senki. Az csak szaporodni tud, fogyni soha.

Egy darabig mindketten szótlanok voltak. Arthur egy zsölyében ült, fejét kissé vállára hajtotta, szomorú arccal, szemében mély fájdalommal nézett maga elé.

Vilma nem mert fölpillantani, félt, hogy szeme az Arthur vadozó, szemrehányó tekintetével fog találkozni. Reszkettett a perztől, melyben Arthur ajaka szavakra nyílik és azt kérdi tőle legelőször is: „miért esaltál meg?“

De Arthur ajakára nem jött szó. A néma fájdalom a szemekben tükröződik vissza. Arthurnak mély sötét, vadozó tekintetében szinte lobogott a fájdalom. Vilma nem bírta kiállni ezt a nézést, fájt neki nagyon fájt az Arthur fájdalma.

— Csak így, csak így ne nézzen rám, mert ez a halálba kerget. Ezt a vadozó tekintetet nem bírom kiállani.

— A ki fájdalomába beleörül — az nem nézhet másképp.

— Esküszöm én nem vagyok oka semminek.

— Nem, hát vajon ki hát?

— Ki? ki? A sors!

— A sors?! Kacszagni szeretnék ha ősz szeferne lelkellem az öröm. A sors! Mily jó gyermek, mily nemes szíve van lám.

A sors az oka persze — arra tolnuk mindent mert az nem igazolhatja magát,

z a f i a k n a k (Sic? Ellenzékieknek.) lehetetlen tűrni azt a politikai romlást melyet a Tisza kormány, (Mivel hogy kormány) a nemzet életében pusztítva véghez visz. Oly lajtón zuhan lefelé a misztérium (mivel, hogy miniszterium) oly szörnyű törvényekkel és intézkedésekkel gyakorolja hatalmát, (Lásd a Kossuth Lajos beszédét 1848-ban a bécsi kormány ellen) oly lelkiismeretlen, eszközeinek és embereinek megválasztásában, s politikájának hatása népközt oly erjesztő a társadalom minden osztályában, hogy ez ellen végre valószínűleg a legkomolyabban fel kell lépni minden igaz és őszinte hazafinak?

Csak ennyit idézünk az ellenzéki sajtó egyik matadorjának privilegizált rágalmáiból mert állításunk bizonyítására until elég. Ő mert ő ellenzéki organum, tehát ezen állás jogainak teljes tudatában, a menyinyiben a közvélemény előtt csak is őket illeti meg a hazafias titulus, önhittén és pöffeszkedve szórja sértéseit és gorombaságait a kormány fejére, amely kormány, mivelhogy kormány tehát nem feltételezhető, hogy hazafias lehessen: hanem ami rosztat, komiszat és piszkoskat egy testületről feltételezni lehet, azt bizonynyal feltételezni lehet róla. — Így levének azok megírva a régi krónikákban, anno 1526—1867. Es hogy a régi krónikák e befolyása alól mikor menekülünk? Isten a megmondhatója!

Egy, a nemzeti aspirációkat csiklandozó szónoklat amilyen az Apponyi volt; egy frázisoktól sziporkázó és hadonázó szónoklat mint amilyen az Ugroné volt, valljuk be, még mindig nagyobb és általánosabb hatást tesz az ország lakosaira, mint egy egész tárháza ama tényeknek, melyek bár merre lépünk is a hazában lépten nyomon bizonyítják a nemzet és ország óriási haladását. Ha nem jut eszébe a politika, ha megfelelkezik pártállásáról, a legkomorabb országgyűlési szöveget is felkiáltja: „Milyen volt ez az ország harmincz év előtt és milyen most! Ki hitte volna akkor!” Amde juttasd eszébe pártállását, megtagd mindent még abban a pillanatban, s mátl kezdve, ha szélbali azt kiáltja: Éljen Apponyi! Ha mérsékelt ellenzéki? Azt kiáltja: Mindenki éljen csak Tisza ne! Hogy mérsékelt, erről lehet rá ismerni. Akkor spekulál legjobban, mikor lelkesedést szinlel.

Amde nekünk, kik a kormány hívei vagyunk s többre becsüljük a hazafias tettet, mint a hazafias beszédet, nekünk nem szabad ám az ellenzéki hazafiságában kételkednünk. Még a saját édes pártunk is megnehezeltne érte, annyira megszokta már hogy a kormány és pártja az igát húzza, az ellenzék pedig üssön, hogy nem talál benne semmi különöset. Mert hát igaz is, hogy mikor mi ellenzékiek voltunk, mi se voltunk jobbak a Deákne vásznánál; s hamegint ellenzékiek leszünk? — Vissza fizetjük nekik ka-

gette. Legalább erre hagy következtetni az a kis német vers, melyet kabátja belső zsebében találtak:

Der Lieben vill mus Leiden,
Ohne Leiden Lieb man nicht.
Ich Lieb und darf nicht zeugen,
Mein Herz für Schmerz erbricht.

[Áltárva: K. VILMA.]

A szerelemlről.

— De Stendahl. —

Számot igyekszem magamnak adni e szenvedélyről, melynek minden komoly fejlődési állapota a szépség jellegével bír.

Négyféle különböző szerelem van:

E l ő s z ö r : A szenvedélyt uraló szerelem: ez a portugál vallásos asszonyé, a Heloise é, Abelard iránt a Vésél kapitányé, a Cento zsandaré.

M á s o d s z o r : Az izlést uraló szerelem: ez az a mi uralkodott Párisban 1760 táján s a mit e korszak emlékirataiban s regényeiben találni lehet. Crebillonban, Lauzuben, Duchosban, Marmontelben, Chamfortban, mame d' Epinayben s a többiben.

Egy festmény ez, a melyben mindennek, az arányoknak is rózsaszínnek kell lennie, a a melyben mi kellemetlen sem lehet, semmi kifogás védelme alatt s azon büntetés ténylegétével, hogy nem használják, nem illem szerű, nem izléses. Egy jó családban született ember előre tudja azt az egész folyamatot, a melynek le kell telnie a szerelem különböző állapotaiban: nem lévén benne semmi szenvedélyből s az előre láthatatlantól, gyakran több benne a szellem: hideg, esinos miniature festmény összehasonlítva egy Carraccio féle festménnyel s mig ez előbbi ellentétbe jön érdekeinkkel, es mindig tud hozzájuk alkalmazkodni. Igaz ugyan, hogy ha hiuságot megvonjuk ettől a szegény szerelemtől — nagyon kevés marad hátra; megfosztva a hiuságtól csak gyöngye lábbadozó, a ki alig vonszolja magát.

matostól, de addig tiltja: „A magyar királyi józan ész!”

Pedig nagy fogadást mernénk tenni most is, hogy a hadsereg harcoképessé tétele, nem kisebb hazafiai szándék a kományt buktatásnál; hogy a német nyelv elsajátításának könnyebbé tétele nem kisebb érdem a tudatlanságnál: de mert a nemzet azt hiszi, hogy egy másik kormány a nélkül tenné harcoképessé a hadsereget, hogy áldozatot követelne, és művelté a fiataliságot, hogy anyanyelvén kívül más nyelvet is tanulatna, hát titokban, még ha a kormánypárti is, az ellenzékkel érez. Ez így volt régi idők óta, s így lesz, ki tudja meddig.

Thaly Kálmán, plane már annyira vitte az ellenzéki jogonczkodást, hogy alig engedte a kormányelnököt beszélni. Na de ennek meg Debreczenbenben a „Péterfia“ kerület tapsolt s olykor egy választó kerület tapsa fontosabb egy képviselőre nézve, mint az okos emberek mosolygása. Szóval gyarló az ember, kormánypárti és ellenzéki egyaránt, de még is ringatja magát a legnagyobb tévedésben, aki azt hiszi: hogy ő az emberek megelégedésére tudna kormányozni...

Külföld.

Rövid hírek. Bulgária. Ferdinand fejedelem a görög újév napján Stambuloy kormányelnök üdvözlő beszédére kijelenté, hogy az ország jó életben nyilvannul politikának elő kell mozdítania es elő is fogja mozdítani oly Bulgária megalapítását, mely büszkén függetlenségére, tisztelni fogja mindenkinek jogait, de tisztelve akarja látni saját jogait is. — **A francia kamara** folyosóján heves szóváltás folyt le Floquet kormányelnök és Laur képviselő között, ki a titkos alapok hovatartozását illetőleg, a választások alatt vadaskodó cikket tett köze. Floquet kijelenté Laarnak, hogy ily vádak alávaló rágalmak és felhívta, hogy állításait nyilvánosan igazolja. Laur azt válaszolta, hogy vádjait képviselőkből álló jury elé terjeszti és hogy Floquethez segédekkel küld, ha a kormányelnök a használt „infames calomnies“ szavakat vissza nem vonná. Floquet erre azt válaszolta, hogy a segédek et nem fogja a floquet és újabb felszólította Laurt, hogy vádjait, melyeket határozottan valótlanoknak nyilvánított, a szószékre hozza. — **A holland minisztertanács** rendkívüli ülést tartott, melyben — hir szerint — azzal a kérdéssel foglalkozott, vajjon forog-e fönn ok arra, hogy a regensség ideiglenesen életbe léptetessék. — **Uj béke kongressus** t hívnak össze Nápolyba. Az összehívók az irredenta ősmert vezetői.

Napi hírek.

— **A szabadelvű-párt bálja** iránt oly nagy az érdeklődés, a milyen talán még egyik elmúlt évben sem volt. Városunk előkelő körében épen úgy, mint a polgárság részéről, nagy az érdeklődés. Szép leányaink mindig fesztelenül, pom-

H a r m a d s z o r : Az érzékiséget uraló szerelem. A vadászaton szép, tüde paraszt leányra akadni, ki beleszalad előlünk az erdőbe. Mindenki ismeri az e fajta szerelmet; bármily rideg szerencsétlen a jellem, tizenhat éviben itt kezdte velt.

N e g y e d s z e r : A hiuságot uraló szerelem.

A férfiak túlnyomó többsége különösen Franciaországban divatos feleséget ölhajt s vesz el, mint van az embernek esinos lova, a mi szükséges dolog egy fiatal ember tényleges életéhez. A többé kevésbé érintet hiuság elragadtatást szű. Gyakran van benne érzéki szerelem, még az sem mindig, testi élvezés ve e összekötve. Egy hercegnő mindig harmincz éves marad egy polgár előtt, — monda Chaulnes hercegnő, s ama igazságos ember, Lajos hollandi király udvarának befentesei még mindig vidorán gondolnak egy szép hágai asszonyra, ki nem tudta magát rávenni, hogy ne találjon esinosabb embert, a ki herceg vagy az uralkodóház tagja volt. De hiven az egyeduradalmi élvezet, a hercegnék kiadatott az utja, ha az uralkodóház tagja jelent meg: olyan volt mint a diplomati kar diszbe öltözése.

A legszerencsésebb esetben a kicsinyes viszonyban, ha az érzéki élvezet a szokás által folyton nevelkedik. Az emlékek akkor valamennyiben hasonlatossá teszik a szerelemhez; az önéret szerele megy s a szomorúság lép föl a szakításkor; s a regényes gondolatok szorító hatása alatt állva az ember azt gondolja, hogy szerelmes s buskomor, mert a hiuság arra törekszik, — hogy nagy szenvedélynek higgyék. Az bizonyos, hogy a szerelem bármely fajának is köszönhetni élvezetét, mielyt van lelki fölindulás, eleven az s e remeke mindig megragad; s e szenvedélyben ellentétben a többivel az amit az ember elveszett, mindig fölötte állónak tűnik föl annak, a mi még a jövőtől remélhető.

pásau és vidáman szoktak mulatni a szabadelvű-párt bálján, semmi esetre sem lesz ez másképen a legközelebbi szombaton sem. A vig kedély, a pezsgő jókedv otthon érzi magát mindig az olyan helyen, hol leomlanak a feszes-ég elválasztó falai. Csak vigye el ki-ki szép leányát esinos feleségét, ha azt akarja, hogy a házi-béke állandó maradjon hajlékában. És ha akadna talán valaki, a ki elszándékoznék menni, — és még ez ideig tévedésből meghívót nem kapott, de arra igényvel bir, sziveskedjék minél hamarabb jelentkezni ez iránt szerkesztőségünkben.

— **Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága** tegnap tartotta ez évben első havi ülését gr. Dégenfeld József főispán elnöke alatt. A gyűlés legelső tárgyai a különböző albizottságok megakításai voltak. Így a feyelemi bizottság tagjai lettek és pedig az állami közegéből rendes tagok Kiss József kir. taafelügyelő, Tusa Gyula kir. adófelügyelő; póttag Sándor Kálmán kir. mérnök; a megválasztott tagok közül rendes tagok: Karap Mór, Csapó István, póttag: Lipovniczky Imre. A felebbezet t á r v a u g y e k tárgyalására hivatott küldöttség rendes tagjai: Lévy Márton, Csapó István, póttagja Lipovniczky Imre; a főispán által kinevezett rendes tagokul: Karap Mór, Szöllősy János, póttagul: Szöllősy Imre. A z e r d é s z e t i a l b i z o t t s á g elnökevé Karap Mór, alelnökévé Dr. Varga Géza tagjaivá Dr. Varga Géza és Somossy Béla, a II. foku bizottság tagjaivá Somossy Béla, Szöllősy János, Lévy Márton, Karap Mór, póttagjaivá: Lipovniczky Imre, Szöllősy Imre, Csapó István, Orosz József választottak meg. A m e g y e i p ó t a d ó e g y e n k e n t i kivetése elleni felszólamlások elintézésére hivatott bizottság tagjai lettek Karap Mór, Tusa Gyula, Szöllősy János, Somossy Béla. A b ő r t ö n v i z s g á l ó b i z o t t s á g tagjaivá pedig kir. ügyész és főorvos közbejöttével kinevezettek: Somossy Béla, Lévy Márton, Orosz József és Karap Mór.

— **Legújabb törzsrészevnyalíráások a debreczen-f-abonyi vasutra.** Tegnap közöltük Szabolcsvármegye törvényhatósági bizottságának határozatát, melylyel az elutasította Csávolszky Lajos kérvényét a debreczen-f-abonyi vasut ohat-polgári szárnyvonala építési költségeiből 50.000 forint törzsrészevny elvállalása iránt. Ez a határozat nem valami kedvező hatást tehetett Debreczenben, a hol alig várjuk az említett vasutak építésének tényleges megkezdését. Ma azon helyzetbe jutottunk, hogy egyszerre három érdekelt nagyközségnek a vasut költségeihez való hozzájárulásáról adhatunk örvendetes hírt. Mindhárom község hajdumegyey: Balmaz-Ujváros, Csege és Egyek, melyeknek képviselőtestületei a folyó hóban tartott közgyűléseiken hozták meg ajánlataikat, behozinytva ez által, hogy felvették e vasutnak hasznát és hogy tetemes áldozatokkal is készek anyagi helyzetüket javítani. — **Balmaz-Ujváros** képviselőtestülete 15000 frtot ajánlott meg törzsrészevnyekre, mely összeget községi pótdadó folytán szándé-

Akkora hiuságot uraló szerelemben megszokás, vagy a kétely, hogy jobbat találunk e barátságunk egy fajtát alkotja, a mely legkevesebb szeretetre méltó a többi közt, diesszik biztonságával stb.

Az érzéki élv, már a természetesen sarkallván ismeretes mindenki előtt, de csak alárendelt szerepet játszik a gyöngéd epedő lelkek szeméi előtt. Ha nevétségek is a szalonban, ha gyakran a világban élő emberek, eselszövényeikkel szerencsétlenné is teszik őket, viszont ismerik ok azokat az élvezeteket, a melyek sohasem érhetők el azon szívek által, melyeket csak a hiuság vagy pénz dohogtat föl.

Nemely erényes, gyöngéd nőnek talán fogalma sincs a testi gyönyörökről, ritkán élik őket át, ha lehet ezt is így mondani s még olyankor is, a szenvedélyes szerelem fedlerteti a testi élvezetét.

Vannak a pokoli, Alfieri-féle gög áldozatú esett s eszközevé vált emberek. — Ez emberek, kik talán kegyetlenek, mert mint Hero mindig remegnek, mint embert maguk után itelve meg, ez emberek, mondom, nem tudnak élvezni, csak ha az össze van kötvé a lehető legnagyobb élvezetével gögjüknek, az az, ha kegyetleségüket elvtásuk fölött gyakorolhatják. Példa erre Justine iszonyatosága. Ez emberek legkevésbé sem érzik magukat biztosnak.

Vége van, a helyzett, hogy négy különféle szerelmet különböztessünk meg, hét-nyolcz árnyalatot is lehet felállítani. Talán épen annyi módja van ez érzésnek az emberek között mint a látásnak, de a névsor különféle sége mit sem változtatott az okos mondáson, a mi követi a nevet. Minden szerelem, a mi itt lent látható, születik, él, meghal, vagy halhatatlanná lesz ugyan azon törvényszék szabványá szerint.

knak beszerezni. — E közgyűlésen képviselve voltak a Semsey Albert örökösei is B é k e s s y L á s z l ó debreczeni gazdasági tanintézeti tanár által, ki a hozzájárulás iránti javaslatot a legmelegebben pártolta. A 15000 frtnak legnagyobb részét a Semseyek fogják fizetni, mint B.-Ujváros legnagyobb birtokosai. Ezen kívül tudvalevűleg Semsey Andor, a természettudományok ősmert Maeenása egymaga másfélszáz ezer forinttal kész járulni a vasut létesítéséhez, továbbá a Semsey Albert örökösei és Csávolszky Lajos között most folynak a tárgyalások a hozzájárulás iránt. **Egyek** község képviselőtestülete f. hó 10-én tartott közgyűlésében szintén egyhangulag hozott határozattal 10000 frtot, **Csege** község képviselőtestülete hasonlóképen 10000 frtot ajánlott meg törzsrészevnyekre. Ez utóbbi helyen egyetlenegy ember, a közlekedésügyi miniszteriumnak egy alárendeltje, az ottani postahivatalnok szavazott a határozat ellen. — **Egyek és Csege** községek szintén közköltő útján akarják a megszavazott összeget beszerezni. — Semmi kétség, hogy Hajdúvármegye közgyűlése, mind a három község határozatát, ugyszintén a belügyminiszter is jóvá fogja hagyni.

— **A debreczeni téli nagyvásár** általában középserű eredménnyel folyt le. Az idő kedvező volt reá, hanem azért még sem keresték föl azt a vidékről valami nagy számmal. A piacokon alig volt észlelhető nagyobb élénkség olyannál, minőt egy-egy látogatott öszi heti vásárok is elérnek. — Holnap vagy szombaton alkalom lesz ezen országos vásárban uralkodott árákról részletes kimutatást közölni. Addig is megamltjuk, hogy sertes igen sok hajtatott fel s ez jó áron el is kelt. — **A ló és szarvasmarha vásár** közepesen ütött be. Több száz darab elkelt. Hanem csakis a jobb állapotban lévő lovakat fizették kielégítő árral; ellenben a hizott szarvasmarhák ára igen alacsony volt. Gabona neműek a rendes heti áron kelték.

— **Számonkérészek** tartatik e hó 29-én a városnál, a mikor is a tisztviselők 1888 évi jul. 1-től decz. 31-ig, terjedő hivatalos működésükről tartoznak kimutatást terjesztetni elő.

— **A háztulajdonosok mulasztása** Ma számos háztulajdonost jelentettek be a rendőrkapitányságnak, a miért ma reggel a sikos járdákat nem hintették be homokkal, hamuval avagy fűrészporral és így alkalmat adtak számos elesésre, esetleg komolyabb bukásra is. Az ilyen háztulajdonosok a városi szabályrendelet értelmében megfognak büntettetni.

— **A helybeli ev. ref. egyház** leány nevelő intézetében az a körülmény, mely miatt a karácsonyi szünidőt meg kelle hosszabbítani, oly lefolyást mutat, mely reményt nyujt arra, hogy a t a n i t á s néhány nap mulva megkezdhető, de még holnap 17-én nem. Mikor jöhetnek a növendékek iskolába, arról a t. cz. szüléket és érdekelteket kellő időben fogja értesíteni az igazgatóság.

— **Népoktatási állapot Hajdúvármegyében.** Kis József kir. tanfelügyelő Hajdúvármegye közigazgatási bizottságának tegnap tartott ülésében terjedelmes jelentést terjesztett elő a vármegye 1888. II. félévi népoktatási állapotáról. A vallás-és közoktatásügyi miniszterhez felterjesztendő jelentés szerint a tankötelesek száma volt 21289. Ezek közül mindennapi 15873, ismétlő 5416. Nem szerint, fin tanköteles mindennapi 8028, ismétlő 2795, leány tanköteles mindennapi 7845, ismétlő 2621. Iskolában járt mindennapi 13844, nem járt 2029; iskolába járt ismétlő 4231, nem járt 1185. Iskolák száma 84, óvodák 4. Községi jellegű elemi I. po gári I. iparos iskola 3, óvoda 2, felekezeti jellegű elemi iskola 79, óvoda 1, magánjellegű I óvoda. A tanítók közül rendes 152, segéd 10; képesített 151, nem képesített 11. A törvénynek megfelelő felszerelése meg volt 74 iskolánál, hiányzott 10 né; névszerint a bősörményi, hadházi, csegei, szoboszlói, vámos-pécsi, sámsoni izr. elemi iskolánál; továbbá a martinkai, felső jósai, alsó-jósai és csegei ref. elemi iskolánál. — Faiskola volt 55—, iskolakert 66—, tornater 66—, könyvtár 84—, házi ipar 18 iskolánál. Hat elemi tanfolyammal 73 iskola, három ismétlő tanfolyammal 71 iskola; a törvényben előirt tantárgyak mind a 84 iskolában tanítottak. Ezen kimutatáshoz még a következő pótelentés csatolatott: 1. Mult 1888. év II. felében az iskoláztatás általában véve rendszeren történt. 2. Kereskedelmi iskolák és szeretett házak felállítására intézkedések nem történtek. 3. A tanítók a tanításra mindnyájan képesek és jó erkölcsi magaviseletűek voltak. 4. A törvénynek megfelelő felszerelés még mindig hiányzik 10 felekezeti elemi iskolánál (lásd fentebb); melyeket fenntartó testületeik mind ez ideig sem voltak képesek — szegénységük miatt kellően felszerelni. 5. A törvényben megszabott tantárgyak mindennik iskolában tanítottak. 6. Tanítói fizetések behajtása es kiadása iránt következő községekben tettettek meg a szükséges intézkedések: Bősörményben a g. kath és izr. — Hadházon, H. Sámsonban, B. Ujvárosban, H. Szoboszlón az izr. elemi iskolánál. 7. Tiltott tankönyvek elkobzása iránt intézkedést tenni nem kellett. 8. Zugiskolák bezárásának szükségé fenn nem forgott. 9. A házi iparnak több ága u. m. szalma és gyékény fonás, lombfűrészelés, női kézimun-

Eladó bolti felszerelvények.

Közadós Holvay Gyula csődtöme-
gének bérlet címén birtokában lévő
bolt helyiség (Piac u. 6. sz. Scheer-féle
ház) a hátralevő bérleti időre vagyis
1889. Május 1-ig terjedőleg albérbe ki-
adó. — Ugyanazon bolt helyiségben
lévő állványok, áru-asztalok, kirakat
szerelvények, szóval az egész bolti fel-
szerelvény eladó.

Ajánlatok tehetők akár szóval, akár
írásban alól irrotnál naponként a rendes
irodai órákban.

Debreczen, 1889. január 15.

Szilágyi Imre
ügyvéd csődtömeggondnok.

Debreczen, Czegléd u. 2155. sz. a.

Az összes orvostudományok tudora

Dr. Tihanyi Sámuel

kezel mindennemű
száj és fogbajokat,

edvas fogakat

fájdalom nélkül (érzékenyítés által) távolít
el; fogakat töl, porcellán, ezüst-, arany-
nyal, s egy állandóan alkalmazott (ameriká-
ban fészett) fogtechnikai segítségével a leg-
célzesebb

műfog betéteket eszközli.

Rendelő órák reggel 8—11-ig,
déltűn 2—5-ig.

Kiadó lakás.

Szent-Anna-utczán a 2266 sorszámú
házban egy emeleti utczai nagyobb lak-
osztály folyó 1889 évi Május 1-től fogva
egy vagy több évre kiadó.

Bővebb értesítéssel szolgál ugyanott
Márton László vagy megbízottja.

Kiadó bolthelyiség.

Piac-utca 1829-ik számú házunk.
nál a Deutsch A. féle bolthelyiség

1889. évi május 1-től kezdve
kiadó.

Debreczeni ipar- és kereskedelmi bank.

99.

428. szám.

ÁRJEGYZÉK.

az „ISTVAN“ gőzmalom
készítményeinek

KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBRECZENBEN
és az 1887. április 18-án Budapesten tar-
tott általános magyar malomgyűlésen megál-
lapított s 1887. évi június 1-én életbe lép-tt
eladási, fizetési és szállítási módokatokra
vonatkozó egyezmények szerint.

	100 kil
A. Asztali dara nagyszemű	17.40
B. Szinte közepszerű	16.40
O. Királyliszt	16.40
1. Lángliszt	16.—
2. Montliszt	15.40
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű	15.—
4. " 2-od rendű	14.40
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű	13.60
6. szinte 2-od "	12.40
7. Közép kenyérliszt 1-ső	11.60
8. " 2-od "	10.80
8 1/2 Barna " 1-ső	10.—
8 3/4 " " 2-od. á 70 kilgr.	7.80
9. Lábliszt " " á 70 kilgr.	6.60
10. Vereas liszt " " á 50 kilgr.	—
11. Finom korpa zsákkal 50 "	3.60
12. Durva korpa zsákkal á 50 kilgr.	3.40

A finom és durva korpa árából eddig
engedélyezett 5%-tőli engedmény a fennem-
lírt egyezmény folytán szintén beszűntet-
tetett.

Debreczen, 1888. November 11.

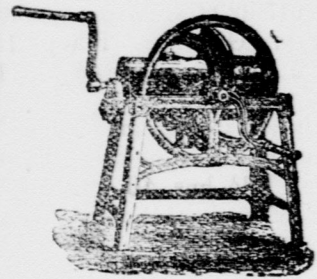
Telefon össze köttetés.

BAUER és TÁRSA
gazdasági gépcsarnoka és gépműhelye

Clayton & Shuttleworth
angol gépgyárosok
bizományi raktára.

A Kropf-Hernádi-
vasgyár
gép-főraktára.

Debreczenben N.-Péterfia-utca 853. sz. helyi vasut meg-
álló helye, ajánl a téli évadra legjobb minőségű

Szeveskavagót
Répavagót
Tengerimorzsolót } kézzeli vagy járgány-
nyali hajtásra.

Továbbá k o n k o l y o z ó k a t, valamint minden-
nemű gazdasági gépeket; gépalkatrészeket, gép-
szíjait, gummilemezt stb. a legjutányosabb árák
mellett.

Gépműhelyében mindennemű gépek, lokomobilok, szivattyu stb. javi-
tását gyorsan, szakszerűen és jutányosan teljesít.
Teljes tisztelettel

BAUER és TÁRSA.

Telefon összeköttetés.

CZERNY „TANNINGENE“

Legujabb, ólom nélküli, ártalmatlan egyedül
legjobb

hajfestőszer

haj és szakál, valamint szemöldökfestésre, mely-
lyel a legegyszerűbb módon és csak egyszeri hasz-
nálatnál a haj ugyanazon biztos, szép és fényes
barna vagy fekete természetes színt visszanyeri
melylyel az öszülés előtt bírt; a színt szapannal
mosás és gőzfürdő sem változtatja. Ára 2 fnt 50 kr

Czerny eredeti „keleti rózsateje“

törvényesen védve.
(Original Orientalische Rosenmilch.)
a bőrnek igen finom, vakító fehérségű és oly
fiatal friss színt kölcsönöz,

mely más szer által el nem érhető, kitűnő még
májfolt, szepő, bőrpattadás, nem szép arczszín
és napszúrás ellen, eltávolítja a bőrnek tisztá-
ságát, minden sárga és barna arczszínt és egy-
idejűleg alkalmas minden testrésze, feltétlenül
ártalmatlan. Ára 1 fnt. Balsamszappan hozzá 30 kr.

Czerny J. Antal, Bécs, 1., Wallfischgasse 5

a cs. k. udv. opera közelében.
Vidéki megrendelések utánvétel mellett pontosan
eszközölnének.

Raktár Debreczenben: Dr. Rothschnek V.
gyógyszerész urnál. Miskolcon: Dr. Hercz
Móricz gyógyszerésznél. Ungvárt: Hoffmann
Béla gyógyszerésztára az arany oroszlánhoz. Kassán:
Wandraschek Károly és Megai Gustáv
gyógyszerész uraknál. Szegeden: Barszay
Károly gyógyszerésznél. Aradon: Eliás Ármin
illatszerésznél. Temesvárott: Stefán J. Tar-
csay (Apotheke zu Mariahilf Fabrik) Budapestben
Török József gyógyszerésztára, Király-utca 12 sz.
Csak akkor valódi, ha Czerny J. Antal névvel
van aláírva.

Szíveskedjék e hirdetést esetleges szükségletének
fedezése végett kivágni, miután ritkán jelenik meg.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR“

legujabb és legdivatosabb betűkkel
gazdagon felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN SZECHENYI UTCZA SIMON-ház

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.

községi és gyámi rovatos iven, hivatalos nyomtatványok,

MINDEN ALAKBAN

ÜGYVEDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélborítékok.

báli meghívók, névjegyek, fűzetek és könyvek

a legjutányosabb árákon állittatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.